

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100902

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Ліна Володимирівна

2. Zinchenko Lina V

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-05-2021

Спеціальність за освітою: Фізичне виховання

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.050.027

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Формування професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти
2. Formation of professional responsibility of future specialists of physical culture and sports in higher education institutions

Реферат:

1. Об'єкт дослідження – процес професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Предмет дослідження – педагогічні умови формування професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти. У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, описано зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами та наведено наукову новизну, а також, сформульовано практичне значення отриманих результатів. У першому розділі проведено аналіз науково-педагогічної літератури, здійснено аналітичний огляд основ формування професійної відповідальності. Розглянуто модель майбутнього фахівця у сфері фізичного виховання. Проаналізовано основні джерела та види відповідальності людини, а також розкрито ієрархічний характер відповідальності. Уточнено сутність та

структурні компоненти (мотиваційний, когнітивний, психологічний, поведінковий) професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. У другому розділі дисертаційної роботи представлено модель реалізації педагогічних умов формування професійної відповідальності, обґрунтовано педагогічні умови формування професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, зокрема: підвищення мотивації майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до формування професійної відповідальності; удосконалення змісту навчальних дисциплін, що забезпечує поглиблене засвоєння майбутніми фахівцями фізичної культури і спорту теорії та практики проблем професійної відповідальності; застосування професійно-орієнтованого підходу у освітньому процесі, спрямованого на розвиток здатності студентів до практичної реалізації принципів професійної відповідальності, а також критерії (мотиваційно-ціннісний, інтегративно-когнітивний, емоційно-вольовий, поведінково-рефлексивний) та показники (високого, середнього та низького) рівнів сформованості професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. У третьому розділі представлено описано організацію педагогічного експерименту. Виконано практичну реалізацію за допомогою запропонованих форм і методів дослідження. Експериментально доведено ефективність педагогічних умов формування професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти. Оцінювання рівня сформованості професійної відповідальності у майбутніх фахівців фізичної культури і спорту проведено перед та після педагогічного експерименту і реалізовувалось за допомогою критеріїв та показників, які були визначені залежно до структури професійної відповідальності: мотиваційно-ціннісний (показниками є усвідомлення важливості розвитку відповідальності, мотивація розвитку професійної відповідальності); інтегративно-когнітивний (показником є сформованість знань теорії професійної відповідальності); емоційно-вольовий (показниками є чесність, порядність, сумлінність, стриманість, впевненість, цілеспрямованість, рішучість, сила волі, стресостійкість); поведінково-рефлексивний (показниками є аналітичні уміння, здатність до реалізації принципів професійної відповідальності, комунікативні уміння, організаційні уміння, здатність до рефлексії). У роботі вперше розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти, як-то: підвищення мотивації майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до формування професійної відповідальності; удосконалення змісту навчальних дисциплін, що забезпечує поглиблене засвоєння майбутніми фахівцями фізичної культури і спорту теорії та практики проблем професійної відповідальності; застосування професійно-орієнтованого підходу у освітньому процесі, спрямованого на розвиток здатності студентів до практичної реалізації принципів професійної відповідальності; уточнено сутність поняття «професійна відповідальність фахівця з фізичної культури і спорту» – це особистісна властивість, яка передбачає усвідомлення значущості якісного виконання обов'язків та сумлінне додержання гуманістичних й професійних цінностей у майбутній трудовій діяльності, що включає забезпечення умов для особистісного й фізичного розвитку, покращення здоров'я, дотримання безпеки навчальної діяльності своїх вихованців, окрім того визначені його структурні компоненти (мотиваційний, когнітивний, психологічний, поведінковий); подальшого розвитку набули критерії (мотиваційно-ціннісний, інтегративно-когнітивний, емоційно-вольовий, поведінково-рефлексивний) та показники (високого, середнього та низького) рівнів сформованості професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, що дозволило встановити рівень професійної відповідальності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Ключові слова: професійна відповідальність, педагогічні умови, майбутні фахівці фізичної культури і спорту, формування, якості особистості.

2. The object of research is the process of professional training of future specialists in physical culture and sports. The subject of research – pedagogical conditions of formation of professional responsibility of future specialists of physical culture and sports in institutions of higher education. The introduction substantiates the relevance of the research topic, describes the relationship of work with scientific programs, plans, topics and presents scientific novelty, as well as formulates the practical significance of the results. In the first section the analysis of the scientific and pedagogical literature is carried out, the analytical review of bases of formation of professional responsibility is carried out. The model of the future specialist in the field of physical education is considered. The

main sources and types of human responsibility are analyzed, as well as the hierarchical nature of responsibility is revealed. The essence and structural components (motivational, cognitive, psychological, behavioral) of professional responsibility of future specialists of physical culture and sports are specified. In the second section of the dissertation the model of realization of pedagogical conditions of formation of professional responsibility is presented, pedagogical conditions of formation of professional responsibility of future specialists of physical culture and sports are substantiated, in particular: increase of motivation of future specialists of physical culture and sports to formation of professional responsibility; improving the content of academic disciplines, which provides in-depth mastering by future specialists in physical culture and sports theory and practice of professional responsibility; application of professional-oriented approach in the educational process aimed at developing students' ability to practically implement the principles of professional responsibility, as well as criteria (motivational-value, integrative- cognitive, emotional-volitional, behavioral-reflexive) and indicators (high, medium and low) levels of professional responsibility of future specialists in physical culture and sports. The third section describes the organization of the pedagogical experiment. The practical implementation with the help of the offered forms and methods of research is executed. The effectiveness of pedagogical conditions for the formation of professional responsibility of future specialists in physical culture and sports in higher education institutions has been experimentally proven. Assessment of the level of professional responsibility of future specialists in physical culture and sports was conducted before and after the pedagogical experiment and was implemented using criteria and indicators that were determined depending on the structure of professional responsibility: motivational-value; emotional and volitional; behavioral-reflexive. For the first time the pedagogical conditions of formation of professional responsibility of future specialists of physical culture and sports in higher education institutions are developed, theoretically substantiated and experimentally checked, such as: increase of motivation of future specialists of physical culture and sports to formation of professional responsibility; improving the content of academic disciplines, which provides in-depth mastering by future specialists in physical culture and sports theory and practice of professional responsibility; application of a professionally-oriented approach in the educational process, aimed at developing the ability of students to the practical implementation of the principles of professional responsibility; clarified the essence of the concept of «professional responsibility of a specialist in physical culture and sports» – a personal trait that involves awareness of the importance of quality performance of duties and conscientious observance of humanistic and professional values in future work, including providing conditions for personal and physical development, improvement health, observance of safety of educational activity of the pupils, besides its structural components (motivational, cognitive, psychological, behavioral) are defined; further development of criteria (motivational-value, integrative-cognitive, emotional-volitional, behavioral-reflexive) and indicators (high, medium and low) levels of professional responsibility of future specialists in physical culture and sports, which allowed to establish the level of professional responsibility of future specialists in physical education culture and sports. Key words: professional responsibility, pedagogical conditions, future specialists of physical culture and sports, formation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романовський Олександр Георгійович
2. Romanovskyi Oleksandr H

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сопівник Ірина Віталіївна
2. Sopivnyk Iryna V

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біда Олена Анатоліївна

2. Bida Olena A

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатюк Ольга Анатоліївна

2. Ihnatiuk Olha A

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Середа Наталія Вікторівна

2. Sereda Nataliya V

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дубініна Оксана Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дубініна Оксана Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.